

Vlaanderen
verbeelding werkt

GELE KORNOELJE (*Cornus mas*)

BASISEIGENSCHAPPEN

STANDPLAATS

- Gele kornoelje is een schaduwboomsoort.

BODEMSOORT

- Het is een weinig eisende soort, met een voorkeur voor kalkrijke grond.
- De grond mag vochtig, maar niet te arm zijn.
- Gele kornoelje verdraagt geen verharding.

ECOSYSTEEDIENSTEN

REGULEREND

Bestuiving

- De bloemen zijn hermafrodit, ze bevatten zowel de mannelijke als de vrouwelijke delen.
- Insecten zoals hommels en bijen bestuiven de struiken.
- Ook zelfbestuiving komt voor.

ONDERSTEUNEND

Bodemvorming

- We kunnen spreken van snelle bladvertering.

CULTUREEL

Spirituele en culturele waarden

Vlaanderen
verbeelding werkt

- 'Mas' betekent mannelijk, en verwijst naar de hardheid van het hout.
- In middeleeuwse beerputten zijn pitten van gele kornoelje gevonden.
- De oude Grieken gebruikten kornoeljehout om er bogen van te maken.
- Het paard van Troje uit de geschiedenis van het oude Griekenland zou gebouwd zijn van kornoeljehout.
- Romulus en Remus, de broers die de stad Rome gesticht zouden hebben, bakenden de grenzen af met stokken gemaakt van kornoeljehout.

Esthetische waarden

- Men verwacht de bladeren gemakkelijk met deze van wegedoorn, wilde kardinaalsmuts, rode kornoelje en spork.

PRODUCEREND

Voedsel

- Vroeger roosterde en maalde men de pitten van kornoeljevruchten om te dienen als koffiesurrogaat met een extra lekkere, vanilleachtige smaak.
- Weense koffie of Wiener melange is een mengsel van geroosterde en gemalen zaden van kornoelje en koffiebonen. Dat geeft een speciaal vanille aroma.
- Het vruchtvlees kan je versuikeren zodat je een snoepje krijgt. De vruchten kun je met suiker of azijn bereiden tot een compote.
- Er is ook een marmelade, gelei of vruchtensap van te maken.

Geneeskrachtige middelen

- Bast, hout en bladeren kun je samen koken om een lekker ontspannend bad van te maken.
- De vrucht van kornoelje is niet schadelijk, maar "zuivert en versterkt de maag".
- Thee getrokken van alleen de schors zou een opwekkend middel zijn. Ook van bladeren kan men thee maken.
- Hildegard Von Bingen was één van de eerste schrijfsters die in Europa de volksgeneeskunde neerschreef. Volgens haar was kornalijn of kornoelje goed voor maag en darm en colitis of

Vlaanderen
verbeelding werkt

ontsteking van de dikke darm kon tegengaan. Reinhard Schiller schreef een boek over Von Bingen met daarin bereidingswijzen en toepassingen: je kunt het rauw eten, als jam en als gelei of gewoon als rauwe puree. Het spijsverteringskanaal versterkt door deze vrucht. Een colitis (een ernstige en quasi ongeneeslijke ontsteking van de dikke darm) is na enkele maanden inname van kornoeljekersen genezen. Dat het eten van vruchten van de kornoeljeboom dé oplossing zou zijn is opmerkelijk.

- Kornoelje zou ook werkzaam zijn tegen coeliakie of glutenovergevoeligheid. Door het eten van een dagelijkse portie kornoeljebessen (als verse vrucht, compote of jam) gedurende vele maanden zou het slijmvlies van de darm kunnen herstellen, maar wanneer geen gluten worden gegeten herstellen slijmvliesen ook.
- De vrucht is een volksgeneeskundig middel bij diarree.
- In de traditionele Chinese geneeskunde is kornoelje een middel dat ying versterkt, de nierwerking verbetert. Chinezen zetten het soms bij mannen die last hebben van ongewenste zaadlozing.

Grondstoffen

- Kornoeljevruchten kunnen als visaas worden gebruikt.
- Het hout van kornoelje is zo hard dat men er vroeger lansschachten en tot vandaag wandelstokken van maakt.
- Gereedschap zoals hamerstelen maar ook houten nagels, radspaken, kammen, handvatten van messen, raderen in molens zijn dikwijls gemaakt met kornoeljehout omdat dit hout niet snel breekt.
- De pitten van kornoelje zijn zeer geschikt om een ketting van te maken.
- De fez, een Arabisch hoofddeksel, kleurde men vroeger rood met kornoeljesap.

Vlaanderen
verbeelding werkt

Bûmplant Groene Rand juli 2023

Vlaanderen
verbeelding werkt

Vlaanderen
verbeelding werkt

Bronnen

- Goudzwaard, L. Loofbomen in Nederland en Vlaanderen. KNNV Uitgeverij, Zeist, 2013.
- Spohn, Margot en Roland. Welke boom is dat? Kosmos Uitevers, Utrecht/Antwerpen, 2019.
- <https://mens-en-gezondheid.infonu.nl/natuurgeneeswijze/138889-de-geneeskraft-van-gele-kornoelje.html>
- <https://www.hunebednieuwscafe.nl/2017/01/kornoelje/>
- https://nl.wikipedia.org/wiki/Hildegard_van_Bingen
- <https://www.permacultuurnederland.org/planten.php?zoek=cornus&laag=&functieSER=Tjs=&page=0&pid=61&sort=naz>
- <https://bomenwijzer.be/boom/84>